

Havforskningsinstituttet
Postboks 1870 Nordnes

5817 BERGEN

Saksbehandler: Anne Marie Abotnes
Telefon: 46803662
Seksjon: Utviklingsseksjonen
Vår referanse: 15/3684
Deres referanse:
Vår dato: 19.10.2015
Deres dato:

Att:

OPPFØLGING AV PRIORITERINGER OG FORVALTNINGSPRINSIPPET I 2016

1 Innledning

Bestands- og Forvaltningstabellen utgjør et helhetlig system for å følge opp forvaltningsprinsippet i havressursloven. Sammen med Fiskeritabellen etablerer disse tabellene et rammeverk for utvikling av en økosystembasert fiskeriforvaltning. Tabellene gir oss grunnlag for å kunne prioritere behovene for nye og/eller reviderte utviklingstiltak.

Tabellene oppdateres årlig til reguleringsmøtet om våren, og det utarbeides forslag til neste års prioriteringer basert på innholdet i tabellene. Sak 7/2015 «Økosystembasert forvaltning» ble behandlet i reguleringsmøtet 4. juni 2015. Saken hadde tre underpunkter; a) Status for revisjon av Artsdatabankens rødliste over truede marine arter, b) Oppfølging av forvaltningsprinsippet og c) Prioriteringer for 2016.

Fiskeridirektørens oppsummering av saksfremlegget til reguleringsmøtet og diskusjonen i reguleringsmøtet, samt oversikt over Fiskeridirektoratets planlagte prioriteringer ble oversendt til Nærings- og fiskeridepartementet 9. juli 2015 til orientering og for eventuelle kommentarer (vedlagt). Fordi Nærings- og fiskeridepartementets tildelingsbrev for kommende år til Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet vil være på et mer overordnet nivå, er det viktig å synliggjøre prioriterte oppgaver som forvaltningen og forskningen skal ha fokus på.

Havforskningsinstituttets bidrag i arbeidet med oppfølging av forvaltningsprinsippet, prioriterte bestander og prioriterte utviklingstiltak vil variere avhengig av problemstilling. Dette brevet gir en oversikt over hvor vi har behov for bidrag fra Havforskningsinstituttet for å kunne følge opp prioriteringene i 2016. Det vises i denne sammenheng også til brev av 10. desember 2014 til Havforskningsinstituttet om oppfølging av prioriteringer og forvaltningsprinsippet i 2015.

2 Oppfølging av revidert Norsk rødliste for arter 2010

Artsdatabanken arbeider med å revidere *Norsk rødliste for arter 2010*, og den nye rødlisten vil bli offentliggjort 18. november 2015. Fire nye arter vurderes kategorisert som «truede arter»¹ i revidert norsk rødliste. Dette gjelder blåsteinbit, (kyst)brisling, stillehavssild (Balsfjordsild) og polartorsk. Alle de fire nye artene vurderes rødlistet i 2015 som «nært truet».

Tabell 2.1 gir en oversikt over Fiskeridirektoratets vurderinger for de fire nye artene som kan bli kategorisert som «truede arter» i 2015.

Tabell 2.1. Vurderinger gjort for fire nye arter som kan bli rødlistet i 2015.

Bestand	Vurdering
Blåsteinbit	Utviklingen i bestanden må følges de nærmeste årene.
(Kyst)brisling	Arbeidet med kystbrisling må følges opp frem mot reguleringsmøtet høsten 2015. Prioritert art i 2016.
Stillehavssild (Balsfjordsild)	Vurdere om det er hensiktsmessig med særskilte tiltak for å begrense en eventuell risiko for utfisking i Balsfjorden.
Polartorsk	Er særskilt vurdert under oppfølging av forvaltningsprinsippet.

Av disse fire artene vil vi ha behov for bidrag fra Havforskningsinstituttet i arbeidet med å utvikle nye eller reviderte forvaltningstiltak for kystbrisling, som er en prioritert art etter Bestandstabellen (se avsnitt 4.1).

3 Forvaltningsprinsippet

Forvaltningsprinsippet innebærer at forskning og forvaltning overvåker de enkelte bestandene og med *jevne* mellomrom vurderer tilstanden. På bakgrunn av denne vurderingen skal eventuelle tiltak som anses som nødvendig for å sikre en ansvarlig forvaltning bli iverksatt.

Forvaltningstabellen lar oss følge med på fangstutviklingen for alle artene på listen. I tillegg foretar vi eksplisitte vurderinger i henhold til forvaltningsprinsippet av utvalgte arter.

Tabell 3.1 gir en oversikt over artene som har vært særskilt vurdert i henhold til forvaltningsprinsippet i 2015. Vi har i siste kolonne merket av der hvor vi har behov for bidrag fra Havforskningsinstituttet for å følge opp arter som har vært vurdert i hht. forvaltningsprinsippet.

¹ Arter som klassifiseres til kategoriene CR, EN eller VU benevnes som *truede arter*.

Tabell 3.1. Oppfølging av arter som har vært særskilt vurdert i hht. forvaltningsprinsippet i 2015.

Bestand	Vurdering	Forventet behov for bidrag fra HI i 2016
Lyr	Holdes til observasjon. På kort sikt utrede og foreslå et minstemål.	X
Breiflabb	Gjøre en nærmere vurdering av mulige forvaltningstiltak for å sikre en ansvarlig forvaltning. Prioritert art i 2016 (se avsnitt 4.1).	X
Lysing	Nåværende forvaltningsordning og beskatningsgrad er i tråd med forvaltningsprinsippet, men forvaltningsmål og forvaltningsordning bør løpende vurderes i kommende år.	
Havmus	Nåværende forvaltningsordning og beskatningsgrad er i tråd med forvaltningsprinsippet.	
Skjellbrosme	Nåværende forvaltningsordning og beskatningsgrad er i tråd med forvaltningsprinsippet.	
Sølvorsk	Nåværende forvaltningsordning og beskatningsgrad er i tråd med forvaltningsprinsippet.	
Polartorsk	Nåværende forvaltningsordning og beskatningsgrad er i tråd med forvaltningsprinsippet med innføring av forbud mot direktefiske med ringnot og flytetral.	

Av de artene som har vært eksplisitt vurdert i henhold til forvaltningsprinsippet i 2015, har vi behov for at Havforskningsinstituttet utreder og foreslår et minstemål for lyr.

Breiflabb er prioritert art i 2016, og derfor inkludert i tabell 4.1, med behov for bidrag fra Havforskningsinstituttet.

Utvikling av tiltak for å redusere yngelinnblanding (og polartorsk) i rekefisket i Barentshavet er et prioritert utviklingstiltak i 2016 og inkludert i tabell 4.2, med behov for bidrag fra Havforskningsinstituttet.

Fiskeridirektøren har besluttet å holde lyr og lysing til observasjon. En eventuell rødlisting av blåsteinbit krever også at vi følger utviklingen i denne bestanden de nærmeste årene. Disse artene må derfor vurderes særskilt i 2016.

3.1 SÆRSKILT VURDERING I 2016

Hvert år tar vi sikte på å vurdere utvalgte arter i henhold til forvaltningsprinsippet. I løpet av et par år regner vi med at alle aktuelle arter har vært vurdert, og at vi etter det tar sikte på en revidert vurdering av den enkelte art ca. hvert femte år. Forvaltningstabellen lar oss følge fangstutviklingen for alle arter og vi vil dersom det er nødvendig, foreta hyppigere vurderinger av tilstand og eventuelle behov for tiltak.

I 2014 ble lange, brosme, blålange, blåsteinbit, flekksteinbit, gråsteinbit, kamskjell og taskekrabbe eksplisitt vurdert i henhold til forvaltningsprinsippet, og vi konkluderte med at forvaltning og beskatningsgrad var i overensstemmelse med kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.

I sak 6/2014 «*Forvaltningsprinsippet*»² presenterte vi en liste over foreløpige kandidater for vurdering i 2015. Tabell 3.1 gir en oversikt over artene som ble vurdert i 2015. Noen av de foreløpige kandidatene er prioriterte arter i 2016 (sjøkreps, kveite, kystbrisling og kysttorsk

² Sak 6/2014 til reguleringsmøtet 5. juni 2014, avsnitt 3.1 «Den årlige Havforskningsrapporten som kilde».

sør). Av de resterende kandidatene som var aktuelle for vurdering i 2015 er det skater og røkter, rødspette nord og pigghå som vi ikke har vurdert.

Fiskeridirektoratet ønsker innspill fra Havforskningsinstituttet på om det er arter det er mulig og fornuftig å lage vurderingsgrunnlag for i 2016, eventuelt om det ikke er hensiktsmessig å vurdere flere enn lyr, lysing og blåsteinbit, for eksempel av kapasitetshensyn.

For de artene som har blitt særskilt vurdert i 2015, har Havforskningsrapporten vært benyttet så langt dette har vært mulig. I år har vi også kunnet benytte rødlistevurderingene inn i de særskilte vurderingene i henhold til forvaltningsprinsippet. De faglige rødlistevurderingene er gjort av ekspertkomiteer som har ansvaret for hver sin artsgruppe. Havforskningsinstituttet leder ekspertkomiteen for artsgruppen *Fisk (marine)* og er på denne måten en viktig bidragsyter for marine arter.

Det vil også i fortsettelsen være rasjonelt og hensiktsmessig å legge rødlisten til grunn som en viktig premiss i dette arbeidet, sammen med Havforskningsrapporten. Vi ser også et behov for å videreutvikle indikatorene som er benyttet i den særskilte vurderingen av den enkelte art. Vi har i hovedsak benyttet landings- og sluttseddelregisteret frem til nå, men det er mange alternative kilder som kanskje kan gi et bedre bilde av bestandssituasjonen. Vi ønsker derfor å invitere Havforskningsinstituttet til å delta i en arbeidsgruppe som har som formål å videreutvikle indikatorene som benyttes når arter vurderes i henhold til forvaltningsprinsippet.

4 Prioriterte bestander og utviklingstiltak i 2016

4.1 PRIORITERINGER FOR 2016 BASERT PÅ BESTANDSTABELLEN 2015

I tabell 4.1 listes prioriterte bestander i 2016. I siste kolonne er det merket av der hvor vi har behov for bidrag fra Havforskningsinstituttet for å kunne følge opp prioriteringene.

Tabell 4.1. Prioriterte bestander i 2016, basert på Bestandstabellen 2015

Bestand	Merknader	Forventet behov for bidrag fra HI
Breiflabb	Vurdere og følge opp tiltak	X
Fellesbestander med EU	Revisjon av forvaltningsplan	X
Kveite	Vurdere og følge opp tiltak	X
Kystbrisling	Vurdere og følge opp tiltak	X
Kysttorsk sør	Revisjon av forvaltningstiltak	X
Leppefisker	Videre utvikling av reguleringsstiltakene	X
Reker Skagerrak/Nordsjøen	Utarbeide forvaltningsplan	X
Sjøkreps	Vurdere fremtidig forvaltning	X
Snøkrabbe	Vurdere fremtidig forvaltning	
Uløste multilaterale fordelingsspørsmål	Makrell, sild, kolmule, snabeluer	

Forvaltningen av kysttorsk i sør har vært utredet i flere utvalg, og det foreligger flere reguleringsforslag. Havforskningsinstituttet presenterte muntlig ny kunnskap for Fiskeridirektoratet på en workshop i mai 2015. Det bes derfor om Havforskningsinstituttet kan utarbeide en oversikt over den kunnskapen som er opparbeidet siden rapporten

«Kysttorskforvaltning på Vestlandet og langs Skagerrakkysten» ble ferdigstilt i 2008. Dette vil være et bidrag til Fiskeridirektoratets videre arbeid med kysttorsk i sør som prioritert bestand i 2016.

4.2 PRIORITERINGER FOR 2016 BASERT PÅ FISKERITABELLEN 2015

I tabell 4.2 listes prioriterte utviklingstiltak basert på Fiskeritabellen 2015. Også her er det merket av på de områdene vi har behov for bidrag fra Havforskningsinstituttet.

Tabell 4.2. Prioriterte utviklingstiltak i 2016, basert på Fiskeritabellen 2015

Utfordring	Merknad	Forventet behov for bidrag fra HI
Selektivitet og utkast	Tiltak for redusert yngelinnblanding i rekefisket i Barentshavet	X
	Vurdere forvaltningstiltak for kystrekefisket nord for 62°N	X
	Vurdere videre utvikling av RTC systemet i Nordsjøen og Skagerrak	
	Videreutvikle prøvetrekker med sikte på å utvikle ny metode for prøvetrekking	
	Kartlegge artssammensetningen og lengdefordeling i industritrålfisket	X
	Kartlegging av fangstsammensetning og forsøk med bruk av seleksjonsinnretninger i fiske med reke-trål i Skagerrak og Nordsjøen	X
Bidødelighet	Opprenskning av tapte fiskeredskaper	
	Fangstbegrensningssystem med fiskeutslipp i trålfisket etter torsk, hyse og sei	X
	Tiltak mot spøkelsesfiske i teinefiskeriene etter skalldyr	X

5 Oppsummering

Vi har i dokumentet gitt en oversikt over prioriterte bestander basert på Bestandstabellen 2015, prioriterte utviklingstiltak basert på Fiskeritabellen 2015, og prosessen for videre oppfølging av forvaltningsprinsippet. Disse prioriteringene vil også være viktige innspill til Havforskningsinstituttets prioriteringsdiskusjoner. Tabellene 3.1, 4.1 og 4.2 har en kolonne som identifiserer de områdene hvor vi har behov for bidrag fra Havforskningsinstituttet.

For å sikre en felles forståelse for de enkelte oppgavene, gi muligheten til å konkretisere bidraget og å kunne utarbeide en arbeidsplan, er det hensiktsmessig at det etableres kontakt mellom ansvarlige saksbehandlere ved Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet. For at dette skal kunne gjøres på en god måte, vil kontakten bli koordinert gjennom utpekte kontaktpersoner. Havforskningsinstituttet har i e-post av 14. januar 2015 fra Geir Huse utnevnt forskningsgruppeleder Mette Mauritzen til koordinator. Fiskeridirektoratets koordinator er Anne Kjos Veim.

Vi vil på bakgrunn av dette invitere til et oppfølgingsmøte, fortrinnsvis i uke 46. Fiskeridirektoratet tar kontakt med Mette Mauritzen.

Med hilsen

Liv Holmefjord
fiskeridirektør

Aksel R. Eikemo
direktør

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Mottakerliste:

Havforskningsinstituttet

Postboks 1870
Nordnes

5817 BERGEN

Kopi til:

Aksel Eikemo

Aksel Eikemo

Stein-Åge Johnsen

Anne Kjos Veim

Per Sandberg

Peter Gullestad

Mette Mauritzen

Anne Berit Skiftesvik

Jan Atle Knutsen

Geir Huse

Harald Loeng

Geir Lasse Taranger

Karin Boxaspen

Vedlegg

Økosystembasert forvaltning - Diskusjon av prioriteringer for 2016